

TÄIENDAVA TAOTLUSVOORU „NOORTE HEAKS PROJEKTIKONKURSS 2021“ KORRALDAMISE TINGIMUSED JA KORD

1. Üldeesmärk

- 1.1 Noorte Heaks (edaspidi NH) täiendava projektikonkursi üldeesmärk on tõhustada koostööd ja kasvatada noortevaldkonna võimekust vastata noorte¹ vajadustele ja väljakutsetele vastavalt noortevaldkonna arengukava 2021-2035² strateegilistele eesmärkidele ISE ja HOOG ning lähtuda arengukavas nimetatud valdkonna järgmistest läbivatest põhimõtetest:
- 1.1.1. kvaliteetne noorsootöö (sh huviharidus) on kättesaadav üle Eesti ning loob kõigile noortele võimalused mitmekülgseks arenguks, eduelamusteks, kogemuste pagasi rikastamiseks, elluviimist (strateegiline eesmärk 3: ISE).
- 1.1.2. noored on loov ja ühiskonda edasiviiv jõud, toetatakse nende annete ja tugevuste avastamist ja arendamist ning tagatakse teenuste arendamisel noorte vajadustest ja väljakutsetest lähtuv järjepidev innovatsioon ja nutikate lahenduste väljatöötamine (strateegiline eesmärk 1: HOOG).
- 1.1.3. Valdkonna läbivad põhimõtted on:
- teadvustada, et noortel on eriomased vajadused;
  - noortest teada ja aru saada;
  - tagada noorte õiguste ja autonoomia kaitse;
  - võtta noori tõsiselt ja võrdväärse partnerina;
  - tagada noorte mõtestatud, aktiivne kaasamine ja osalus nii valikute kaalumisel kui otsuste tegemisel ja elluviimisel;
  - väärtustada noorte kujumisteed ja eneseteostust;
  - väärtustada igat noort.

2. Taotlusvooru peamine eesmärk ja alaeesmärgid

- 2.1. Projektikonkursi NH täiendava taotlusvooru peamine eesmärk on toetada ettevõtmisi, mis on suunatud noorte vaimse tervise toetamisele ning digitaliseerumisega seotud väljakutsete ja võimaluste mõtestamisele ning mis on 11. korda aset leidva üle-eestilise noorsootöö nädala selleaastane fookus (noorsootöö nädalat tähistatakse 22.-30.11.2021. a). Projektis korraldatud tegevused võib siduda üle-eestilise noorsootöö nädala toimumisega.
- 2.2. Alaeesmärgid:
- 2.2.1. noorte kaasatuse suurendamine tegevuste planeerimisse, elluviimisse ja tulemuste analüüsi;
- 2.2.2. noorte vajadustest lähtuvalt ja peamisele eesmärgile tuginedes arendada ja mitmekesistada noortele suunatud tegevusi, suurendades seeläbi noorte teadmisi, oskusi ja informeeritust, aidates informatsiooni mõtestada ja toetada noori oma elu korraldamisel;
- 2.2.3. noorte oskuste ja harjumuse suurendamine tegevuste käigus omandatud teadmiste, oskuste ja kogemuste mõtestamisel.

3. Nõuded taotlejale ja taotlusele

- 3.1. Toetuse saaja põhitegevuseks peab olema põhimääruse või –kirja kohaselt noorsootöö teenuste ja/või huvihariduse pakkumine noortele.

¹ Noorsootöö seaduse § 3 punkt 1, <https://www.riigiteataja.ee/akt/116062020010>

² Noortevaldkonna arengukava 2021-2035, https://www.hm.ee/sites/default/files/noortevaldkonna_arengukava_2021-2035_kinnitatud_12.08.2035.pdf

- 3.2. Taotleja on:
- 3.2.1. juriidiline isik, kes peab munitsipaal- või eraõiguslikku noortekeskust;
  - 3.2.2. juriidiline isik, kes peab munitsipaal- või eraõiguslikku huvikooli;
  - 3.2.3. juriidiline isik, kes peab munitsipaal- või eraõiguslikku noorteühingut või noorteühendust.
- 3.3. Eraõiguslik juriidiline isik peab taotlejana vastama järgmistele tingimustele:
- 3.3.1. tema suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega pankrotiseaduse kohaselt nimetatud ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti ning tal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust;
  - 3.3.2. tal puudub maksuvõlg riigi ees või maksuvõla tasumine on ajatatud;
  - 3.3.3. tal puuduvad Haridus- ja Noorteameti eest ees varasemad täitmata kohustused.
- 3.4. Taotlemine:
- 3.4.1. Taotlusperiood on 21. september - 11. oktoober 2021.a ja taotlus tuleb esitada elektrooniliselt Haridus- ja Noorteameti konkursiveebi kaudu <https://konkursiveeb.edu.ee/>. Taotlemine lõpeb 11. oktoobril 2021 kell 17:00. Hilinenud taotlusi ei menetleta.
  - 3.4.2. Taotluste arv ühe juriidilise isiku kohta ei ole piiratud.
  - 3.4.3. Taotlus on vormistatud konkursiveebis oleval taotlusvormil eesti keeles ja tuleb esitada koos vajalike lisadokumentidega.
  - 3.4.4. Taotlusele tuleb lisada järgmised dokumendid:
    - 3.4.4.1. eelarve vorm konkursiveebis etteantud Exceli failis (Lisa 2), kus on täidetud kõik etteantud veerud ja kulukohad koos arusaadavate nimetustega;
    - 3.4.4.2. toetuse saaja põhikiri või põhimääruse link, milles selgub vastavus p.3.1;
    - 3.4.4.3. volitus või allkirjaõiguslikkust tõestav õigusakt või viide sellele (vajalik esitada, et selguks esindusõigus, mille alusel füüsiline isik (konkursiveebis esitaja) konkursiveebis taotlust esitab. Arvestada, et konkursiveebis tuleb koos taotluse esitamisega anda nõusolek kasutada (toetuse saamisel) toetust vastavalt käesolevas korras kehtestatud nõuetele. Kui nõusoleku konkursiveebis annab toetuse saaja volitatud isik, peab volikiri sisaldama lisaks volitusele taotluse esitamise kohta ka volitust sõlmida leping taotleja nimel (nõusoleku andmisega konkursiveebis loetakse leping sõlmituks ja see kehtib toetuse andmise otsusest (p. 3.4.8. ja vt ka p 8.1);
    - 3.4.4.4. vajadusel kulu abikõlblikkuse tõendused vastavalt p 3.5.2
  - 3.4.5. Ühe projekti maksimaalne toetussumma ühe taotluse kohta on maksimaalselt 5 000 eurot.
  - 3.4.6. Projekti eelarve peab sisaldama 5% omafinantseeringut toetustingimustes nimetatud abikõlblikest kuludest (p.3.5.).
  - 3.4.7. Projekti abikõlblikkuse periood algab projekti rahastamisotsuse kuupäeval või kui taotluses oli esitatud hilisem kuupäev, siis taotluses toodud ajal ja peab lõppema hiljemalt 31.12.2021.a.
  - 3.4.8. Taotluse esitamisel kinnitab taotleja kõikidele tingimustele vastavust ja kinnitab, et nõustub toetuse andmise korral toetuse andmise tingimuste täitmisega, sh aruandlus ja tagasisidestamine. Toetuse taotleja poolt konkursiveebis, taasesitamist võimaldavad vormis, antud nõustumusega loetakse taotluse esitaja ning Haridus- ja Noorteameti vahel toetuse andmise leping sõlmituks alates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest ja toetuse saaja kohustub toetuse kasutamisel lähtuma taotlusest, käesolevast käskkirjast ja taotluse rahuldamise otsusest.
- 3.5. **konkursiga toetatakse:**
- 3.5.1. tegevuste elluviimisega seotud kulused;
  - 3.5.2. ainult tõendus põhised praktikad, mille läbiviijatel on vastav kvalifikatsioon või litsents;
  - 3.5.3. projekti tegevuste läbiviimiseks vajalike vahendite soetamise kulused.
- 3.6. **konkursiga ei toetata:**

- 3.6.1. juriidilise isiku püsikulused, sh töölepinguliste töötajate tööjõukulused;
- 3.6.2. noorte püsi- või projektilaagrite läbiviimise või arendamisega seotud projekte;
- 3.6.3. noortemalevate korraldamisega seotud projekte;
- 3.6.4. Erasmus+ rahvusvahelise koostöö projekte;
- 3.6.5. erineva kultuuritaustaga noortegruppide koostööprojekte „Noortekohtumised“ programmi mõistes;
- 3.6.6. noorte osaluskogude projekte osaluskogude programmi mõistes;
- 3.6.7. alternatiivmeditsiinilisi teenuseid (teenus, millel puudub üldtunnustatud põhjendus ning kasutatakse teadusliku meditsiini asemel või kõrval);
- 3.6.8. järgmisi investeeringuid:
  - 3.6.8.1. hoone püstitamine, hoone või hoone osa rekonstrueerimine või remont, hoone tehnosüsteemi rajamine, muutmine või asendamine;
  - 3.6.8.2. mööbli ja muu sisseseade soetamine;
  - 3.6.8.3. põhiprojekti või tööprojekti staadiumis ehitusprojekti koostamine;
  - 3.6.8.4. mitterahaline kulu;
  - 3.6.8.5. vältimatu kulu, mis on toetuse saajale juba hüvitatud teistest meetmetest;
  - 3.6.8.6. rahatrahv ja rahaline karistus;
  - 3.6.8.7. kohtumenetluse kulu, sealhulgas vastaspoole ja kolmanda isiku menetluskulu.

4. Taotleja on kohustatud taotluses kirjeldama

- 4.1. planeeritavate tegevuste eesmärgipärasust ja seotust taotlusvooru eesmärkidega;
- 4.2. noorte kaasatust projektimeeskonda eri etappides:
  - 4.2.1.1. planeerimisel, sh vajaduste selgitamine ja projektiidee väljatöötamine;
  - 4.2.1.2. elluviimisel;
  - 4.2.1.3. lõpetamisel, sh tulemuste analüüs ning tegevuse ja mõju teavitustöö.
- 4.3. planeeritavaid teadmisi, oskusi ja kogemusi, mis põhinevad noorte vajadustel ja huvidel;
- 4.4. noortega projekti jooksul omandatud õpiväljundite ja kogemuste mõtestamise protsesse;
- 4.5. eelarve, sh soetatavate vahendite eesmärgipärasust ja põhjendatust ning nende kasutamise jätkusuutlikkust;
- 4.6. projektitegevuste ning nende mõju teavitustegevusi.

5. Taotlusvooru eelarvelised vahendid ja projektitaotluste hindamine

- 5.1 Taotlusvooru eelarve on 100 000 eurot.
- 5.2 Taotlusi hindab hindamiskomisjon, mille kinnitab Harno noorteosakonna juhataja. Hindamiskomisjoni esimees ja protokollija on Haridus- ja Noorteameti (edaspidi Harno) esindajad ning lisaks on esindatud järgmised organisatsioonid, kes määravad oma esindaja:
  - 5.2.1 Harno esindaja;
  - 5.2.2 noorte esindaja Eesti Noorteühenduste Liidust;
  - 5.2.3 noorte esindaja Eesti Õpilasesinduste Liidust;
  - 5.2.4 huviala valdkonna esindusühingu esindaja;
  - 5.2.5 huviala valdkonna esindusühingu esindaja;
  - 5.2.6 Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse esindaja;
  - 5.2.7 Eesti Noorsootöötajate Kogu esindaja.
- 5.3. Projektitaotluste hindamine jaguneb kahte etappi:
  - 5.3.1. Tehniline hindamine, mille käigus hindab Harno esindaja taotleja, projekti ja nõutud lisade vastavust taotlustingimustele. Kui üks Taotleja esitab mitu taotlust, menetletakse iga esitatud taotlust eraldi. Ilmnenud tehniliste puuduste kõrvaldamiseks on Taotlejal aega kuni 3 päeva alates puudus(t)est teavitamisest. Kui Taotleja ei kõrvalda ette antud tähtjaks puudujääke, jäetakse taotlus läbi vaatamata. Läbi vaatamata jätmisest teavitab Harno noorteosakonna peaekspert. Tehnilise hindamise korraldab ja tagab Harno noorteosakonna juhataja.
  - 5.3.2. Sisulisele hindamisele suunatakse tehnilise kontrolli läbinud taotlused. Taotlusi hindab hindamiskomisjon vastavalt käesolevale käskkirjale, komisjoni töökorrale (lisa 3) ning hindamiskriteeriumide hindepunktidele ja selgitusele (lisa 4).

- 5.3.3. Hindamiskomisjonil on õigus mh teha ettepanekuid kõikide hinnatavate projektitaotluste eelarve vähendamise osas juhul, kui see on põhjendatud, sealjuures võttes arvesse projekti eripära ja taotluses kirjeldatud tegevuste sisu omavahelist seost. Hindamiskomisjoni ettepanek toetussumma vähendamise osas peab olema konsensuslik. Toetussumma vähendamise ettepanekust teavitab taotlejat Harno noorteosakonna peaspetsialist. Kui toetuse taotleja ei ole nõus, võib komisjon teha ettepaneku jätta taotlus rahuldamata.
- 5.3.4. Sisulisel hindamisel olnud taotlusest moodustab hindamiskomisjon paremusjärjestuse ja teeb Harno noorteosakonna juhatajale ettepaneku taotluse rahuldamiseks või osaliseks rahuldamiseks või rahuldamata jätmiseks.

6. Taotluse hindamiskriteeriumid:

6.1. Tehnilise hindamise kriteeriumid:

- 6.1.1. taotleja vastavus punktidele 3.1- 3.4.;
- 6.1.2. taotlus on esitatud elektrooniliselt p.3.4.1. nimetatud konkursiveebis ja on esitatud p.3.4.1. nimetatud taotlusperioodil jooksul.
- 6.1.3. taotlusele on lisatud on kõik punktis 3.4.4. nimetatud nõuetele vastavad lisadokumendid.
- 6.1.4. taotletava toetuse suurus ei ületa punktis 4. märgitud maksimaalset (5000 eurot) lubatud toetussummat.

6.2. Sisulise hindamise kriteeriumid:

Taotlusvormil on kirjeldatud ja arusaadavalt välja toodud:

- 6.2.1. projekti eesmärgi ja planeeritavate tegevuste eesmärgipärasus ning seosed taotlusvooru eesmärkidega (p.2);
- 6.2.2. noorte eakohane kaasatus projektimeeskonda erinevates etappides: projekti planeerimisel, elluviimisel ning tulemuste ja mõju hindamisel;
- 6.2.3. projekti tegevustega planeeritavad õpiväljundid ja saadavad kogemused;
- 6.2.4. noortega projekti jooksul omandatud teadmiste, oskuste ja kogemuste mõtestamine protsess;
- 6.2.5. eelarve selgus, sh soetatavate vahendite eesmärgipärasus ja põhjendatus ning nende kasutamise jätkusuutlikkus;
- 6.2.6. projektitegevuste mõju ja tulemuste teavitustegevused.

7. Taotluste rahuldamine ja toetuste eraldamine ning taotluste rahuldamata jätmine

7.1. Otsuse taotluste rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta teeb Harno noorteosakonna juhataja.

7.2. Taotlus jäetakse rahuldamata:

- 7.2.1. valeandmete esitamise korral;
- 7.2.2. tingimustele mittevastavuse korral;
- 7.2.3. kui taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamisega;
- 7.2.4. eelarveliste vahendite lõppemise korral.

7.3. Otsusest teavitatakse taotlejaid 10 tööpäeva jooksul alates otsuse tegemisest taotluses esitatud e-posti kaudu.

8. Toetuse saaja õigused ja kohustused:

8.1. Toetuse saaja on kohustatud:

- 8.1.1. andma konkursiveebis kirjalikku taasesitamist nõudvas vormis nõustumuse arvestada ja lähtuda toetuse saamisel käesoleva käskkirjaga kinnitatud tingimustest ja eesmärgist, sh toetuse saaja õigustest ja kohustustest, taotlusest, rahastamisotsusest. Nõustumuse andjaks on juriidilise isiku esindusõiguslik isik või tema poolt volitatud isik. Nõustumuse andmisega loetakse leping toetuse andnud juriidilise isiku ja Harno vahel sõlmituks alates taotluse rahuldamise otsusest. Käesolev dokument on kogu lepingu täitmise perioodil jooksul kättesaadav allalaaditava PDF dokumendina. Leping on kehtiv kuni toetuse andja ja toetuse saaja on õigused ja kohustused täitnud.

- 8.1.2. kasutama toetust projekti taotluses, käesolevas käskkirjas toodud tingimustest , õigustest ja kohustustest ning rahastamisotsusest.
  - 8.1.3. esitama projekti tegevuste sisulise ja eelarveliste vahendite kasutamise kohta aruande Harno konkursiveebi kaudu projektitegevuste lõppedes või hiljemalt **15. jaanuariks 2022**;
  - 8.1.4. andma teavet Harno kontaktisikule projekti tegevuste kohta küsimuste esitamisele järgneva 5 (viie) tööpäeva jooksul;
  - 8.1.5. võimaldama seiret ja projekti tegevuste külastamist vastavalt Harno kohtaktisikuga kokkulepitud ajal;
  - 8.1.6. võimaldama Harnol kontrollida toetuse saaja esitatud aruannete õigsust, toetuse saamise tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust, tegevuste vastavust taotlusvooru väljakuulutamisel esitatud taotlustingimustele ja toetuse kasutamise sihipärasust;
  - 8.1.7. esitama Harno nõudmisel toetuse arvelt kulutuste tegemist tõendavate algdokumentide koopiad 5 (viie) tööpäeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest;
  - 8.1.8. säilitama kõik toetusega seotud tegevuste läbiviimist tõendavad kuludokumendid kuni lõpparuande kinnitamiseni Harno poolt;
  - 8.1.9. kandma Harno kontaktisiku teate alusel kasutamata jäänud toetuse osa 10 (kümne) tööpäeva jooksul pärast aruande kinnitamist Harno arvelduskontole, välja arvatud juhul, kui kasutamata toetuse jääk on alla 1 (ühe) euro;
  - 8.1.10. viivitamatult teatama Harnole asjaoludest:
    - 8.1.10.1. mis takistavad toetuse saajat lubatud tegevusi täitmast;
    - 8.1.10.2. taotluses või selle lisa(de) muutmise vajalikkusest;
    - 8.1.10.3. lepingu täitmisel esinevatest muudest probleemidest.
  - 8.1.11. maksuma punktis 9.3.5.3. nimetatud juhul tagasiõutava toetuse 10 (kümne) tööpäeva jooksul.
  - 8.1.12. teavitama Harno kontaktisikut punktis 8.2.3 nimetatud eelarve muudatusest.
  - 8.1.13. nimetab teavitustegevustes, sh soetatud vahenditel toetajana Haridus- ja Noorteameti, Haridus- ja teadusministeeriumi, ning kasutab võimalusel Noorte Heaks projektikonkursi logo.
- 8.2. Toetuse saajal on õigus:
- 8.2.1. kasutada toetust sätestatud tingimustel ja eesmärgil;
  - 8.2.2. saada lepingu täitmiseks Harnolt teavet;
  - 8.2.3. muuta vajadusel taotluse lisas 2 nimetatud eelarveridade mahtu teiste eelarveridade mahu arvelt, kuid mitte rohkem kui 10 % võrreldes algse eelarvega, tingimusel, et projekti eesmärk ei muutu ja toetuse kogusumma ei suurene. Eelnimetatud muutuste korral ei vormista pooled lepingule eraldi lisa.

9. Harno õigused ja kohustused:

- 9.1. Harno loeb taotluse rahuldamise otsuses nimetatud juriidilise isikuga lepingu sõlmituks, kui juriidilise isiku esindusõigust omav isik või tema poolt volitatud isik on konkursiveebis andnud punktis 8.1.1 nimetatud nõustumuse. Leping on kehtiv kuni toetuse andja ja toetuse saaja on õigused ja kohustused täitnud. Harno tagab käesoleva käskkirja kättesaadavuse kogu projektiperioodi elluviimise jooksul, mis on kättesaadav ja alla laaditav PDF failina konkursiveebis.
- 9.2. Harno kohustub kandma toetuse positiivse rahastamisotsuse korral taotluses nimetatud juriidilise isiku arveldusarvele 14 tööpäeva jooksul alates otsuse tegemisest.
- 9.3. Harnol on õigus:
  - 9.3.1. saada toetuse saajalt teavet lepingu täitmise kohta 5 (viie) tööpäeva jooksul alates päringu esitamisest;
  - 9.3.2. lugeda aruande esitamine konkursiveebi kaudu toetuse saaja nimel esitatuks.
  - 9.3.3. nõuda dokumentide esitamist, mis tõendavad toetuse sihtotstarbelist kasutamist;
  - 9.3.4. kontrollida toetuse kasutamist toetuse saaja poolt, sh koha peal;
  - 9.3.5. esitada kirjalik toetuse tagasinõue ja nõuda toetuse saajalt väljamakstud toetuse summa osalist või täielikku tagasimaksmist kui:
    - 9.3.5.1. toetuse saaja on kasutanud saadud toetust vastuolus toetuse sihtotstarbega;

- 9.3.5.2. toetuse saaja on oluliselt rikkunud punktis 8 toodud kohustusi;
  - 9.3.5.3. toetuse saaja on teinud sihtotstarbelisi kulutusi väiksemas summas, kui taotluses toodud ja Harno väljamakstud toetuse summa (toetuse jääk);
  - 9.3.5.4. tagasinõude teeb noorteosakonna juhataja. Punktis 9.3.5.3 nimetatud juhul tehakse kirjalik tagasinõue, kui toetuse saaja ei ole Harno kontaktisiku teatise alusel (vastavalt punktile 8.1.9) jääki tagasi maksnud.
- 9.4. Noorteosakonna juhatajal on õigus otsustada taotlusvooru rahaliste vahendite ülejäägi edasine kasutamine.

10. Kontaktisikud ja nende volitused:

- 10.1. Harno määrab oma kontaktisikuks Tiina Sinijärve, kontakt: Tiina.Sinijarv@harno.ee;
- 10.2. kontaktisik viib läbi informatsioonilise iseloomuga suhtlust ja teostab Harno nimel punktis 8 nimetatud õigusi, teavitab punkti 7.1.3. alusel esitatud aruande puudustest, kinnitab esitatud aruande ning edastab toetuse saajale punktis 8.3.5.3. nimetatud juhul e-kirja teel teate toetuse tagasimaksmise kohta (tagastamise põhjus, tagastatava toetuse suurus, tagasimakse tähtaeg, ülekandega seotud andmed);
- 10.3. toetuse saaja kontaktisikuks on taotluses nimetatud projekti kontaktisik;
- 10.4. pooled kohustuvad teineteisele teatama kontaktisikute andmete muutumisest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viivitamatult, kuid mitte hiljem, kui viis (5) tööpäeva pärast andmete muutumist. Teavitada võib ka uus kontaktisik.

11. Lepingu tingimuste muutmine ja lõpetamine

- 11.1. Harno ja toetuse saaja (edaspidi koos „pooled“ või eraldi „pool“) vahelise lepingu muutmine toimub allkirjaõiguslike isikute vahel sõlmitud kirjaliku kokkuleppega.
- 11.2. Lepingu pooltel on õigus leping omavahelisel kirjalikul kokkuleppel igal ajal lõpetada.
- 11.3. Lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral kohustub toetuse saaja toetuse summa, mida ta lepinguga kooskõlas ei kasutanud, täies ulatuses tagasi maksma.
- 11.4. Pool võib lepingust erakorraliselt üles öelda, kui teine pool on lepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud ja pool ei ole kohustuse täitmiseks antud kümnepäevase tähtaja jooksul asunud kohustust täitma. Käesolevas punktis ette nähtud lepingu lõpetamisel tekib pooltel õigus nõuda lepingu alusel saadu tagastamist.
- 11.5. Oluline rikkumine on eelkõige, kui:
  - 11.5.1 kohustuse rikkumise tõttu jääb kahjustatud pool olulisel määral ilma sellest, mida ta õigustatult lepingust lootis, välja arvatud juhul, kui teine pool ei näinud kohustuse rikkumise niisugust tagajärge ette ja temaga sarnane mõistlik isik ei oleks seda tagajärge samadel asjaoludel samuti ette näinud;
  - 11.5.2 kohustust rikuti tahtlikult või raske hooletuse tõttu;
  - 11.5.3 kohustuse rikkumine annab kahjustatud lepingupoolele mõistliku põhjuse eeldada, et teine lepingupool ei täida kohustusi ka edaspidi.
- 11.6. Lepingu lõppemine ei vabasta pooli lepingu olemusest ja teise poole huvist tulenevatest kohustustest.